

РЕШЕНИЕ

№ 2153

гр. София, 31.03.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, IV КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ,
в публично заседание на 18.03.2022 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Галин Несторов

ЧЛЕНОВЕ: Маргарита Йорданова

Вяра Русева

при участието на секретаря Спасина Иванова и при участието на прокурора Стоян Димитров, като разгледа дело номер **295** по описа за **2022** година докладвано от съдия Вяра Русева, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 208 и следващите от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/ във връзка с чл. 63в от Закона за административните нарушения и наказания /ЗАНН/.

Образувано е по касационна жалба на [фирма] срещу съдебно решение от 14.12.2021 г., постановено по нахд № 16351/2021 г. на Софийския районен съд (СРС), НО, 11 състав, с което е потвърдено наказателно постановление /НП/ № Р-10-820 от 1.11.2021г, издадено от заместник - председател на Комисията по финансов надзор (КФН), ръководещ управление „Застрахователен надзор“, с което на касатора е наложено административно наказание „имуществена санкция“ в размер на 4 000 лева на основание чл. 644, ал. 2, предл. 2 във връзка с ал. 1, т. 2 от Кодекса на застраховането (КЗ) за нарушение на чл. 108, ал. 1 от КЗ.

Касаторът излага твърдения за допуснати нарушения на материалния закон и необоснованост. Липсвало съставен акт по чл.19 ал.6 от ЗКФН, което било абсолютна предпоставка за реализиране на АНО. Сочи, че се е произнесъл по претенцията с писмо от 22.01.2021г, тоест в срока по чл.108 ал.1 от КЗ. Отделно твърди, че срока по чл.108 ал.1 от КЗ е препоръчителен. Твърди, че имуществената санкция е явно несправедлива. Моли за отмяна на решението и потвърденото с него НП евентуално да се измени размера на санкцията до предвидения в закона минимален размер.

Ответникът - заместник - председател на Комисията по финансов надзор

(КФН), ръководещ управление „Застрахователен надзор“, чрез процесуалния си представител и в писмени бележки моли да се остави решението в сила. Претендира юриск.възнаграждение.

Представителят на Софийска градска прокуратура дава становище за неоснователност на касационната жалба.

Административен съд София-град, IV касационен състав, като прецени събраните по делото доказателства и наведените касационни основания, прилагайки нормата на чл. 218 от АПК, приема за установено от фактическа и правна страна следното:

Касационната жалба е процесуално допустима като подадена в срок, от надлежна страна и срещу акт, подлежащ на инстанционен контрол.

Въззивният съд е възприел фактическа обстановка, която съответства на събраните писмени и гласни доказателства. Съгласно чл. 220 от АПК касационната инстанция възприема установената от СРС фактическа обстановка, която напълно кореспондира на събраните по делото доказателства.

Съдът е приел, че във връзка с постъпила в КФН на 2.08.2021г жалба от С. Л. Д. е извършена проверка на [фирма], при която е констатирано, че на 15.12.2020 г. С. Й. е предявила претенция за изплащане на застрахователно обезщетение поради настъпило застрахователно събитие – временна загуба на работоспособност, причинена от заболяване, медицински разходи и изразходвани пари за болничен престой, на основание групов застрахователен договор за застраховка „Злополука и заболяване“. След 31.12.2020г не са изисквани други доказателства относими към основанието и размера на претенцията. От този момент започнал да тече срока по чл. 108 КЗ, като не били изисквани допълнителни доказателства от застрахованото лице, имащи значение за установяване на основанието и размера на претенцията. Следователно от представянето на доказателствата /31.12.2020г/е започнал да тече 15 дневния срок, в който е следвало застрахователят да се произнесе по молбата, а именно не по - късно от 22.01.2021 г. Застрахователят се е произнесъл по претенцията на 30.09.2021г, като е отказал изплащане на застрахователното обезщетение. Нарушението е извършено на 23.01.2021 г., в [населено място]. В резултат на проверката, от контролния орган е установено, че застрахователното дружество се е произнесло по претенцията извън законоустановения 15 - дневен срок като по този начин е нарушил разпоредбата на чл. 108, ал. 1 от КЗ.

На база установените факти на жалбоподателя е съставен АУАН, въз основа, на който е издадено процесното НП от заместник - председателя на Комисията по финансов надзор (КФН), ръководещ управление „Застрахователен надзор, с което на дружеството за извършеното нарушение по чл. 108, ал. 1 от КЗ – непроизнасяне в 15-дневен срок (работни дни), при условията на „повторност“, е ангажирана отговорността и е наложено административно наказание „имуществена санкция“ в размер на 4 000 лева на основание чл. 644, ал. 2, предл. 2 във връзка с ал. 1, т. 2 от КЗ.

За да постанови решението си, въззивният съд е събрал като доказателства по делото показанията на свидетеля – актосъставител В. Ш., както и писмените доказателства представени с наказателното постановление в съдебното производство. Въз основа на тях е обосновал правен извод, че по несъмнен начин [фирма] е осъществило състава на нарушението по чл. 108, ал. 1 от Кодекса на застраховането, като деянието не може да бъде квалифицирано като „маловажен случай“ по смисъла на чл. 28 от ЗАНН.

Пред настоящата инстанция не са представени нови доказателства. Съобразно чл. 218 АПК касационната инстанция дължи произнасяне само относно наведените в жалбата касационни основания, като следи служебно за валидността, допустимостта и съответствието на решението с материалния закон. Съдът намира, че обжалваното решение е валидно, допустимо и правилно.

Преди всичко, актът по чл. 19, ал. 6 ЗКФН, липсата на който касаторът счита за процесуално нарушение при ангажиране на отговорността е акт, в който КФН обективира извършени надзорни проверки. Когато се ангажира административнонаказателна отговорност началото на производството се поставя с АУАН – чл. 36, ал. 1 ЗАНН, какъвто е наличен и изрично е цитиран в наказателното постановление. Съставянето на констативен документ по смисъла на чл. 19, ал. 6 от ЗКФН не е елемент от административно наказващата дейност, респективно не предполага задължително извършването му, преди съставянето на АУАН, респективно преди издаването на наказателното постановление. Липсата на акт по чл. 19, ал. 6 ЗКФН не влияе върху законосъобразността на НП, доколкото неговото съставяне не е предвидено в закона като изискване, предпоставка или условие за допустимост и валидност акта за установяване на административно нарушение.

С разпоредбите на чл. 106 - чл. 108 от КЗ законодателят е предоставил възможност на застрахователя да изиска и да се снабди с допълнителни доказателства от лицето, предявило застрахователната претенция, включително и от държавни органи и трети лица. След представянето на всички доказателства по чл. 106 от КЗ започва да тече 15-дневният срок, изчислен в работни дни, за произнасяне: да бъде определено и изплатено обезщетението или застрахователната сума, или да бъде обективиран мотивиран отказ за плащането. Законодателят императивно е създал задължение за застрахователя в срок 15 работни дни от представянето на всички доказателства по чл. 106 КЗ, да определи и изплати размера на обезщетението или застрахователната сума, или мотивирано да откаже плащането. Нарушението е формално и е без значение, дали се касае за забава от един или повече дни, а срокът е дефинитивно императивен, а не препоръчителен. В случая застрахователното дружество твърди, че се произнесло по претенцията с писмо от 22.01.2021г /приложено по административната преписка/, с което е отказало изплащане на застрахователното обезщетение, тоест постановило е отказ в срока по чл.108 ал.1 от КЗ. Няма данни обаче, уведомлението за отказ за заплащане на застрахователно обезщетение да е изпратено в законовоопределения срок до 22.01.2021г до С. Д.. Касаторът признава, че не може да ангажира доказателства за изпращането по технически причини. С оглед, че недоказаните факти са неосъществили се такива, се обуславя извод липса на произнасяне в законовоопределения за това срок по чл.108 , ал.1 от КЗ. Не се оспорва, че към 31.12.2020г. са представени всички относими документи и застрахователят не е изисквал допълнителни доказателства за установяване основанието и размера на претенцията. От този момент започва да тече и 15-дневният императивен срок по чл. 108, ал. 1 КЗ. Правилно АНО и СРС са посочили, че считано от 23.01.2021 г. дружеството е в неизпълнение, доколкото се касае за административно нарушение извършено чрез бездействие в рамките на задължението за определено действие в законоустановен срок, след чието изтичане се осъществява състава на конкретното административно нарушение. При съставянето на АУАН и издаването на НП не са допуснати съществени нарушения на процесуалните правила, изразяващи си в неправилно подвеждане на осъществилите се факти под нормата на чл. 108, ал. 1 КЗ

във връзка с чл. 42 и чл. 57, ал. 1 от ЗАНН.

Процесното нарушение на чл.108 ал.1 от КЗ е формално, като за съставомерността на същото не се изисква да са настъпили вреди. Изпълнителното деяние може да бъде извършено само чрез бездействие - непредприемане от страна на застрахователя на предписаното поведение в законоустановения срок.

Датата на осъществяване на нарушението е относима и с оглед на това дали ли е повторност по смисъла на § 1, т. 51 ДР КЗ, така че да бъде ангажирана отговорността на дружеството съгласно чл. 644, ал. 2 във връзка с ал. 1, т. 2 от КЗ. При повторно нарушение по чл. 644, ал. 1, т. 2 КЗ на юридическите лица се налага административно наказание „имуществена санкция“ в размер от 2 000 до 40 000 лева. Повторно е нарушението, извършено в едногодишен срок от влизане в сила на наказателното постановление, с което е наложено наказание за същия вид нарушение. В конкретният случай цитирано в оспореното НП е НП № Р-10-833/17.09.2019г., влязло в сила на 11.11.2020г., с което на [фирма] било наложено административно наказание „имуществена санкция“ за същото по вид нарушение. Наказващият орган е преценил напълно правилно и законосъобразно, че става въпрос за „повторно“ административно нарушение по см. на § 1, т. 51 от ДР на КЗ, доколкото на 11.11.2020г. спрямо същото дружество и за същото по вид административно нарушение е влязло в сила друго НП. Правилна е преценката за повторност, извършена от административно наказващия орган, правилно е определена и датата на извършване на нарушението. Дали едно деяние е повторно или не е релевантно обстоятелство единствено при определяне размера на административното наказание. Повторността не определя осъществен ли е състава на нарушението, което в случая е безспорно установено. Изискването на чл. 42, т. 4 от ЗАНН за описание на нарушението чрез всички елементи от фактическия състав на деянието по чл. 108, ал. 1 от КЗ е спазено при съставяне на АУАН № Р-06-881/21.10.2021 г. С чл. 57, ал. 1, т. 7 от ЗАНН към тези елементи /чл. 42, т. 3-т. 5 от ЗАНН/ се допълват вида и размера на наказанието, за определянето на което е от значение дали деянието е повторно или не, съответно дали същото е извършено от физическо или юридическо лице. Касае се за дейност на административнонаказващия орган по определяне вида и размера на наказанието в НП, за което няма изискване в чл. 42 от ЗАНН да бъде посочено още със съставяне на АУАН, съобразявайки се и с разпоредбата на чл. 27, ал. 3 във връзка с ал. 1 от ЗАНН за определяне на по-тежко наказание при отегчавачи обстоятелства, вкл. и при повторност на деянието. Обстоятелството, че едва в НП е посочено, че нарушението е извършено в условията на повторност, не и в издадения преди това АУАН не сочи на съществено процесуално нарушение при издаването на НП, тъй като повторността има само отношение към размера на наложената санкция, а не и при установяване на фактическия състав, при който се ангажира отговорността на дружеството.

Като неоснователно съдът приема и възражението за наличието на „маловажен случай“ на административно нарушение. Нарушението на императивната разпоредба на чл. 108, ал.1 от КЗ сериозно засяга правата на потребителите на застрахователни услуги и създава предпоставки за възникване на недоверие в стабилността и ефективността на застрахователната система в България. В допълнение, че липсват основания за квалифициране на нарушението като маловажно е и обстоятелството, че нарушението е извършено при условията на повторност. Не са налице основания за прилагане на чл. 28 от ЗАНН за маловажност на нарушението. Законодателят е предвидил по-завишени критерии и изисквания към осъществяваната от

застрахователите дейност. Извършването на застрахователни услуги е поставено под специален държавен надзор, поради което съблюдаването на законовите изисквания в тази област е изключително важно за неговата стабилност.

Застрахователните дружества изпълняват особено важна функция, като акумулират финансов ресурс, чрез който по определени правила да компенсират претърпените от застрахованите лица вреди. Неизпълнението на тази основна функция от страна на застрахователите в законоустановените срокове ще засегне имуществената сфера на тези лица и ще обезсмисли целта на застраховането – обезщетяване на вреди, настъпили в следствие на предвидени в съответните договори застрахователни събития. Наказанията по чл. 644 от КЗ са насочени именно към стимулиране на застрахователите да спазват предвидените в кодекса срокове за изпълнение на задълженията им, възникнали във връзка с поетите рискове, и при спазване целта на закона, изведена в чл. 2 от КЗ. Нарушението по чл. 108, ал. 1 от КЗ е формално, на просто извършване, тъй като законодателят не е предвидил в състава му настъпването на вредни последици, което обуславя и ирелевантността на липсата на такива. Непроизнасянето в срок по предявената претенция е засегнало интересите на застрахованото лице. Във връзка с изложеното в случая не може да се приеме, че са налице предпоставките за прилагане на разпоредбата на чл. 28 от ЗАНН, в която посока е и утвърдилата се съдебна практика.

Съдът намира, че с процесното НП на Д. застраховане АД е наложено законосъобразно и явно справедливо, в предвидения от законодателя размер административно наказание „имуществена санкция“ на основание чл. 644, ал. 2 във връзка с ал. 1, т. 2 от КЗ, като размера е над минимално установения и е мотивиран с обстоятелството, че деянието е повторно и е съобразен срока на закъснение за произнасяне по претенцията.

Поради съвпадане на крайните изводи на настоящата съдебна инстанция с тези на СРС, обжалваното съдебно решение следва да се остави в сила.

Относно разноските: С оглед изхода на спора, на касатора не следва да се присъждат разноски. При този изход на спора и като взе предвид направеното от процесуалния представител на ответника по касация искане за присъждане на разноски, на същата се дължат разноски за юрисконсултско възнаграждение в минимален размер от 80 лв., определен съгласно чл.63д ал. 4 от ЗАНН вр.с чл. 37, ал.1 от Закона за правната помощ и чл. 27е от Наредбата за заплащането на правната помощ.

По изложените съображения и на основание чл. 221, ал. 2 от АПК във връзка с чл. 63в от ЗАНН, Административен съд София – град,

Р Е Ш И :

ОСТАВЯ В СИЛА съдебно решение от 14.12.2021 г., постановено по нахд № 16351/2021 г. на Софийския районен съд (СРС), НО, 11 състав

ОСЪЖДА [фирма] да заплати на Комисия за финансов надзор юрисконсултско възнаграждение в размер 80 лв.

Решението е окончателно.

ПРЕДСЕДАТЕЛ :

ЧЛЕНОВЕ: